श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा, नवम्बर/दिसम्बर-२०१६

कक्षा- आचार्य-२ (SEM-3)	प्रश्नपत्र-५	गुणाः - ७०
विषयः- प्राचीनराजनीतिशास्त्रम्	CE533	समयः - ११ तः ०२
दिनाङ्कः - २९/११/२०१६	सन्दर्भग्रन्थः - कौटिल्यार्थशास्त्रम् (प्रथमाधिकरणम्)	

॥ प्रथमान्वितिः ॥

प्र-१ कस्यचिदेकस्य ससन्दर्भप्रसङ्गपूर्वकं व्याख्या कार्या । ०४

१. यथा दाण्डक्यो नाम भोजः कामाद् ब्राह्मणकन्यामभिमन्यमानः सबन्धुराष्ट्रो विनाश ।

२. पूर्वमहभोगं हस्त्यश्वरथप्रहरणविद्यासु विनयं गच्छेत् ।

प्र-२ कस्याप्येकस्य सविस्तरमुत्तरं देयम् । १२

१. ग्रामनगरजनपदरचनाविषये लिखतु ।

२. राज्ञा कीदृग्गुणानां मन्त्रिणां नियुक्तिः कार्या इति लिखन्तु ।

प्र-३ द्वयोः उत्तरं देयम् । ०४

१. दूतविवेचनम् ।

२. अमात्यकर्तव्यानि ।

३. राजपुरोहितकार्याणि ।

॥ द्वितीयान्वितिः ॥

प्र-४ कस्यचिदेकस्य ससन्दर्भप्रसङ्गपूर्वकं यथाग्रन्थं व्याख्या कार्या । ०४

१. बलाबले चैतासां हेतुभिरन्वीक्षमाणा लोकस्योपकरोति व्यसनेऽभ्युदये च ।

२. स्वधर्मो ब्राह्मणस्याध्ययनाध्यापनं यजनं याजनं दानं प्रतिग्रहञ्चेति ।

प्र-५ एकस्य सविस्तृतमुत्तरं लिखत । ०८

१. अधिकारिकर्तव्यानि ।

२. दुर्गनिवासभवननिर्माणम् ।

प्र-६ त्रयाणां लघूत्तराणि लिखत । ०३

१. प्रथमप्रकरणस्य नाम किम् ?

२. कौटिल्यार्थशास्त्रस्य कर्ता कः ?

३. प्रथमाधिकरणे कति प्रकरणानि सन्ति ?

४. गुप्तचराः के ?

५. शत्रवः कति ?

॥ तृतीयान्वितिः ॥

प्र-७ कस्यचिदेकस्य ससन्दर्भप्रसङ्गपूर्वकं यथाग्रन्थं व्याख्या कार्या । ०४

१. अपि शक्या गतिर्ज्ञातुं पततां खे पतत्रिणाम् ।
न तु प्रच्छन्नभावानां युक्तानां चरतां गति ॥

२. अकृष्यायां भूमौ पशुभ्यो विवीतानि प्रयच्छेत् ।

प्र-८ एकस्य सविस्तरमुत्तरं यथाग्रन्थं देयम् । ०८

१. राजकोशक्षयकारणानि लिखतु ।

२. नृपस्य दिनचर्या वर्णनीया ।

प्र-९ त्रयाणां लघूत्तराणि लिखत । ०३

१. प्रथमाधिकरणे कति अध्यायाः सन्ति ?

२. वर्णाश्रमधर्माः कति ?

३. नित्याधिकारः कः ?

४. अनुग्रहधनं किम् ?

५. परिहारधनं किम् ?

॥ चतुर्थान्वितिः ॥

प्र-१० कस्यचिदेकस्य ससन्दर्भप्रसङ्गपूर्वकं यथाग्रन्थं व्याख्या कार्या । ०४

१. ना भक्षयन्ति ये त्वर्थान् न्यायतो वर्धयन्ति च ।
नित्याधिकाराः कार्यास्ते राज्ञः प्रियहिते रताः ॥

२. प्रज्ञापनासापरिदानलेखस्तथापरिहारनिसृष्टिलेखौ ।
प्रावृत्तिकश्च प्रतिलेख एव सर्वगश्चेति हि शासनानि ॥

प्र-११ कस्याप्येकस्य सविस्तरमुत्तरं यथाग्रन्थं लिखत । १२

१. राजभवनानि व्रजागृहाणि च कुत्र कया रीत्या रचनीयानीति लिखन्तु ।

२. कर्मचारिभ्यो दण्डनीतिः कीदृशी भवेत्तद्विषये लिखन्तु ।

प्र-१२ द्वयोः उत्तरं देयम् । ०४

१. ब्राह्मणधर्मः कः ?

२. क्षत्रियधर्मः कः ?

३. वातव्याधिः किम् ?